

KRAĆENJE RIJEČI

Često u pisanju koristimo kraćenje riječi te moramo ponoviti i pravila o tome. Razlikujemo KRATICE i POKRATE.

Kratice nastaju kraćenjem jedne ili više riječi i pišu se malim početnim slovom, a pokrate se pišu velikim slovom.

KRATICE

Već sam navela da kratice nastaju kraćenjem jedne ili više riječi (br. je kratica za broj), pišu se malim početnim slovom i ne sklanjaju se. Iznimno sadržavaju i veliko slovo (pH), u pravilu završavaju točkom.

Riječ se može kratiti:

- na početno slovo: č.-čitaj, g.-godina, l.-lice, r.-razred
- na početni suglasnički skup: bl.-blaženi, st.-stoljeće sv.-sveti, str.-stranica, pl.-plemeniti
- na početni slog sa suglasnikom: čit.-čitaj, gen.-genitiv, kat.-katolički, čak.-čakavski
- na početno i završno slovo: dr.-doktor, mr.-magistar

/ Kratice se za zanimanja pišu IZA imena i prezimena i odvajaju se zarezmom:

Ivana Ivić, prof.

Kratice se znanstvenih titula pišu ISPRED imena i prezimena:

dr. sci. Ivo Ivić, prof./

-na početno slovo i posljednji slog ili posljednja dva sloga:

gđa-gospođa, gđica-gospođica / iza kratica gđa, gđica –NE piše se točka!/.

fra, don / fra Šimun, don Petar/- NE piše se točka

VIŠE RIJEČI krati se :

- Na početna slova svake riječi s točkom i bjelinama:
Dioničko društvo – d. d. / ove godine – o. g./
Društvo s ograničenom odgovornošću – d. o. o.
- Na početni slog ili suglasnički skup s točkom i bjelinom:
Poslije Krista – po. Kr. / prije Krista – pr. Kr.
Zemljišnoknjižni uložak- zk. ul.

Neke smo kratice preuzeli iz latinskog jezika: ad acta (u spise) – a. a.

Sveza kratice i imenice piše se sa spojnicom: e-pošta, RH-faktor

POKRATE

Pokrate se pišu velikim slovima: Iznimno sadržavaju i malo slovo BiH.

U pravilu se ne sklanjaju, ne sklanjaju se pokrate iz latinskog jezika, mogu nastati:

- kraćenjem jedne riječi: TV televizija, PVC polivinil- klorid
- kraćenjem više riječi:
opće riječi: POS /poticajna stanogradnja/, NP /nacionalni park/
imena: EU / Europska unija/, HAK / Hrvatski auto klub/

U pokratama se veznici i prijedlozi izostavljaju: FER / Fakultet elektrotehnike i računarstva/

Pokrate često preuzimamo iz stranih jezika:

- iz latinskog: A. D. anno domini-godine Gospodnje

P. S. post scriptum- poslije svega

iz engleskog : LED , ADHD; WC..... / BBC, FBI,

Pri sklanjanju pokrate, padežni se nastavak ili sufiks dodaje osnovnom liku pokrate,

a između njih umeće spojnicu:

HAZU, HAZU-a, HAZU-u

- POKRATE: RH, BiH, INRI, BDM- nesklonjive su

- **Kod pokrata ženskog roda u kosim padežima i izvedenicama, završno – a- piše se, ali se ne čita:**

HINA, HINA-e / INA, INA-e, INA-om

Kod pokrata koje u izgovoru završavaju glasom-i-, iza spojnice umeće se –j- ispred obličnih nastavaka: ACI, ACI-ja, ACI-jev / BBC, BBC-jev . Ne umećemo –j-, ako se ne čita završno –i- u pokrati: CSI(si-es-aj)-CSI, CSI-u

KOD spoja pokrate i imenice- ne mijenja se oblik pokrate, već samo imenice: LED žarulje